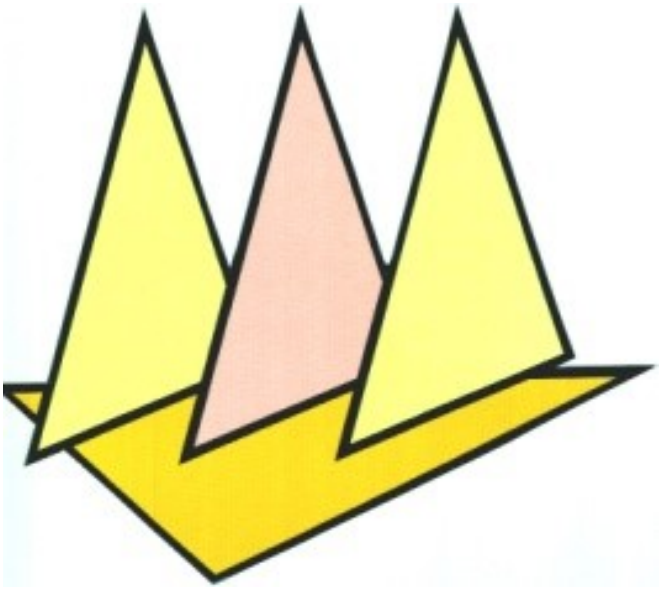
Christelijke basisschool De Driemaster te Hoek van Holland

Anti-pestprotocol

Versie 1, 2020

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Hoofdstuk 1 Pesten 4
1.1 Pesten / plagen 4
1.2 Cyberpesten 4
Hoofdstuk 2 Vijf sporenaanpak 5
2.1 De vijf sporen 5
2.2 Toelichting op elk spoor 5
Hoofdstuk 3 Stappenplan 7
3.1 Fase 1: Voorkomen van (cyber)pesten 7
3.2 Fase 2: Aanpak van (cyber) pesten 8
Hoofdstuk 4 Adviezen 10
4.1 Adviezen voor de leerkracht: in gesprek met het gepeste kind 10
4.2 Adviezen voor de leerkracht: in gesprek met de pester 10
4.3 Adviezen voor de ouders van de pester en/of gepeste leerling 10
Bijlage: Internetprotocol De Driemaster 12

Inleiding

Het streven van De Driemaster is dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels aan te leren en afspraken te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, respectvol met elkaar omgaan.

Wij streven ernaar:

- Dat kinderen zich veilig voelen, dat ze vertrouwen hebben in ons, in elkaar, in zichzelf en de mensen om hen heen.
- Dat de kinderen de kans krijgen zoveel mogelijk op eigen niveau te presteren.
- Het onderwijs zo te organiseren dat leerlingen leren samenwerken.
- Dat kinderen niet alleen kennis maar ook sociale en praktische vaardigheden leren, die nodig zijn om het samenwerken met de ander mogelijk te maken.
- Dat kinderen leren omgaan met gevoelens en emoties van zichzelf en met die van de ander.
- Dat kinderen leren een ander te respecteren en te waarderen.
- Dat kinderen normen en waarden leren en respect leren hebben voor ieders culturele en levensbeschouwelijke achtergrond.
- Dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige personen.

Bij dit alles staat voorop, dat de kinderen zich gelukkig en geborgen voelen op De Driemaster, zodat er een veilige leeromgeving ontstaat. Daarom vinden wij de sfeer waarin een kind zich ontwikkelt van groot belang. De houding van onze leerkrachten is open, bemoedigend, beschermend en positief.

Dit protocol is bedoeld voor leerkrachten (en ouders) van De Driemaster. Hierin wordt uitgelegd hoe gehandeld wordt bij pesten en wat het beleid is.

Hoofdstuk 1 Pesten

“Langdurig uitoefenen van lichamelijk en/of geestelijk geweld door een of meer personen. Het is gericht tegen een zwakkere partij die niet in staat is zich succesvol te verdedigen.”

Pesten (en cyberpesten) komt helaas overal voor. Ook op school worden kinderen gepest om uiteenlopende redenen. Binnen onze school tolereren we pesten niet. Door het nemen van allerlei preventieve maatregelen proberen we zoveel mogelijk problemen te *voorkomen*. We hebben afspraken gemaakt over:
- Hoe we met elkaar omgaan;
- Het gebruik van signaleringslijsten;
- Het gebruik van de methode Kanjer.

Mocht er ondanks alles toch een pestsituatie ontstaan, dan maken we gebruik van dit anti-pestprotocol om het probleem zo goed mogelijk op te lossen.

1.1 Pesten/plagen

De begrippen plagen en pesten worden regelmatig door elkaar gebruikt. Toch bestaat er een duidelijk verschil. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Men neemt elkaar in de maling, zonder dat er een dreigende situatie ontstaat. Men haalt een grapje bij elkaar uit. Een beetje plagen kan zelfs de sfeer verbeteren. Bij pesten zijn er een duidelijk slachtoffer en een dader. Het gedrag van de pester is (be)dreigend. Het gepeste kind wordt beschadigd en kan zich vaak niet verweren. Pesten gebeurt meestal niet in het openbaar. Het is daarom moeilijk te constateren en vaak merk je het pas als het al een tijdje aan de gang is.
Het is dan ook erg belangrijk om duidelijk en zeer consequent te handelen. De rol van de pester, de volgers, de omstanders en het gepeste kind moet belicht worden.

1.2 Cyberpesten

Cyberpesten is een specifieke vorm van pesten. Het vindt echter niet fysiek plaats, maar via sociale media. Anonieme berichten versturen via social media, roddelen, bedreigen en foto’s van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, en haatprofielen aanmaken zijn enkele specifieke voorbeelden van wat de school onder cyberpesten verstaat.

Omdat cyberpesten anoniem is, en ongevraagd 24 uur per dag in je huis komt, neemt onze school gericht een aantal aanvullende maatregelen. De effecten van cyberpesten kunnen namelijk (nog) erger zijn dan bij traditioneel pesten.
Van de leerlingen wordt verwacht dat ze zich houden aan ons internetprotocol (zie bijlage).

Hoofdstuk 2 Vijf sporenaanpak

Bij de aanpak van het pesten zijn 5 partijen betrokken, namelijk:

- het gepeste kind
- de pester
- de klasgenoten
- de school/de leerkracht
- de ouder(s)/verzorger(s)

We gebruiken deze vijf sporen om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen.

2.1 De vijf sporen

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Steun bieden aan het kind dat pest.
3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen en de ouders van de middengroep, indien noodzakelijk, informeren.
4. Mobiliseren van de zwijgende middengroep.
5. Als school de algemene verantwoordelijkheid nemen en zorgen voor ondersteuning van de leerkrachten.

2.2 Toelichting op elk spoor

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
De leerkracht luistert naar wat er is gebeurd en laat aan het kind merken dat het de moeite waard is en dat hij/zij er voor het kind wil zijn. Het probleem wordt serieus genomen. De leerkracht gaat samen met het kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleidt het kind daarin. Indien nodig wordt de leerkracht begeleid door een anti–pest coördinator en wordt de deskundige hulp van de gezinsspecialist, die onze school ondersteunt, ingeschakeld. De leerkracht houdt vervolggesprekken met het kind.

2. Steun bieden aan het kind dat pest.
De leerkracht spreekt met het kind dat pest. Pesten gebeurt nooit zonder reden. Het is daarom belangrijk om achter de oorzaak te komen. We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer, zorgen ervoor dat het kind zich veilig voelt en leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen. We stellen hierin duidelijke grenzen.

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind informeren en steunen (de ouders van de middengroep, indien noodzakelijk).
De leerkracht en anti-pest coördinator gaan in gesprek met de ouders van het gepeste kind en de pester om samen tot een oplossing te komen. Indien het zinvol is, worden de ouders van de andere leerlingen op de hoogte gesteld.

4. Mobiliseren van de zwijgende middengroep.
Met de pester wordt besproken dat er een klassengesprek komt. Hij/zij krijgt de keuze om er al dan niet bij te zijn. Er wordt gesproken over pesten en de verschillende rollen, onder andere over hoe je een helper kunt zijn en er wordt gezocht naar oplossingen. De leerkracht zal ook de groep op de hoogte stellen van dit pestincident. Met de groep wordt gesproken over ieders eigen rol in het gebeuren. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder. De

groep heeft de mogelijkheid om met oplossingen te komen waarin ze zelf een actieve rol spelen. (Deze stap kan afhangen van de gevoeligheid van het slachtoffer.)

5. Als school de algemene verantwoordelijkheid nemen en zorgen voor ondersteuning van de leerkrachten.
Wij als school zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers van onze school weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Binnen onze school zijn Margot Brobbel en Angelique Schellevis onze anti-pest coördinatoren. Zij zijn het aanspreekpunt voor de leerkrachten als het gaat om pestgedrag en zijn verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school.

Hoofdstuk 3 Stappenplan

Onze aanpak is gebaseerd op **drie fases**.

1. Voorkomen
2. Aanpak
3. Sancties

3.1 Fase 1: Voorkomen van (cyber)pesten

De school:

- De directie stelt ouder(s)/verzorger(s) bij aanmelding van hun kind op de hoogte van dit pestprotocol.
- Het team van De Driemaster neemt aan het begin van het schooljaar het pestprotocol door.
- Iedere groep start na de zomervakantie met 'De gouden weken', waarbij veel aandacht is voor groepsvorming en klassenklimaat. Na andere vakanties volgen de zilveren en bronzen weken als vervolg hierop.
- In 'De week tegen pesten' wordt extra aandacht besteed aan pesten.
- Er zijn duidelijke schoolregels (de Kanjerregels), zodat iedereen weet waar hij/zij zich aan moeten houden. Deze regels hangen zichtbaar in elk lokaal.

  Onze Kanjerregels:
  We vertrouwen elkaar.
  We helpen elkaar.
  Niemand speelt de baas. We werken samen.
  Niemand lacht uit. We hebben plezier.
  Niemand blijft zielig. We doen mee.

- Elke groep werkt met de methode '**Kanjer**', waardoor we leren hoe we op een fijne manier met elkaar om kunnen gaan, zodat iedereen zich veilig voelt (sociaal, psychisch en fysiek) en te vertrouwen wil zijn.
- Door middel van observeren en het invullen van de vragenlijsten van KanjerKanvas proberen we de onderlinge relaties tussen de leerlingen in kaart te brengen en indien nodig te begeleiden. We maken gebruik van de leerlingenvragenlijst voor groep 5 t/m 8, de docentenvragenlijst voor alle groepen, het sociogram voor de groepen 4 t/m 8 en de Sociale Veiligheidslijst voor groep 7 en 8.
- De resultaten van de observaties en vragenlijsten worden periodiek besproken met de IB-er tijdens de groepsbespreking.
- We maken de leerlingen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten, met behulp van Het Nationaal Mediapaspoort en door samen met de leerlingen afspraken te maken over internetgedrag met behulp van de regels van het internetprotocol.
- We maken het cyberpesten bespreekbaar in de groep.
- We maken de leerlingen duidelijk wat de consequenties zijn van cyberpesten (denk aan het uitsluiten van internetgebruik op school, als milde vorm, of het verwijderen van school als uiterste maatregel).
- De gezinsspecialist geeft, tijdens de voorlichtingsavond VO, voorlichting over sociale media.

De ouder(s)/verzorger(s):

- Onderkennen hun voorbeeldfunctie; kunnen het handelen van hun kind objectief bekijken (hoe moeilijk dit ook is).
- Conformeren zich door de aanmelding op de school aan het anti-pestprotocol van onze school.
- Kijken mee met, en begeleiden hun kinderen tijdens het gebruik van sociale media.

3.2 Fase 2: Aanpak van (cyber) pesten

Vermoeden van pesten:

Als de leerkracht het vermoeden heeft dat er sprake is van pesten, stelt hij/zij een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de groep te komen. Indien nodig worden de volgende drie fases met bijbehorende stappen gevolgd.

Hij/zij legt alle gesprekken en afspraken vast in Esis. (Maakt er één notitie van, zodat het een groeiend document wordt.)

Fase 1, stap 1:
In eerste instantie proberen kinderen ruzie/pesten zelf op te lossen.

Fase 1, stap 2:
Als de kinderen het niet zelf op kunnen lossen, brengen ze de leerkracht op de hoogte. Leerkracht gaat in gesprek met het gepeste kind en de pester.

Fase 1, stap 3:
Als de leerkracht ziet dat het pesten aanhoudt, of de gepeste leerling of medeleerlingen komen het melden, dan heeft de leerkracht een gesprek met alle betrokken leerlingen. Hij/zij gaat als volgt te werk:

- De leerkracht heeft een gesprek met het gepeste kind en met de pester.
- De leerkracht informeert ouders (informeel over telefoon of via mail).
- Leerkracht noteert in Esis wat er is voorgevallen.
- Leerkracht maakt afspraken met de betrokken kinderen.
- Leerkracht voert, gedurende twee weken, wekelijks gesprekken met de betrokken kinderen en noteert voortgang in Esis.

Fase 2, stap 1:
Als het probleem hier niet mee opgelost is, dan brengt de leerkracht APC, directie en IB op de hoogte.
De leerkracht en APC maken een plan van aanpak, volgens het stappenplan, om het probleem op te lossen. De leerkracht stelt het gepeste kind, de pester, de betrokken ouders en indien nodig de groep op de hoogte van wat er gaat gebeuren en gaat het plan van aanpak uitvoeren.
APC wordt op de hoogte gehouden over stand van zaken door leerkracht. *Soms zal, bij*

***cyberpesten**, bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om die op te sporen.*

Fase 2, stap 2:
Als er binnen twee weken geen verbetering zichtbaar is en het pestgedrag doorgaat of terugkeert, zullen de ouders van de pester op school uitgenodigd worden voor een gesprek met leerkracht, APC en indien nodig de gezinsspecialist en/of directie. Doel van dit gesprek is dat alle partijen willen dat het pesten stopt, en dat ouders er thuis met hun kind over praten.

Fase 2, stap 3:
Als er binnen twee weken geen verbetering zichtbaar is, zal gekeken worden welke hulp de pester nodig heeft om zijn gedrag te veranderen en indien nodig welke consequenties er voor de pester zullen volgen als het pestgedrag aanhoudt. Ook wordt gekeken of het gepeste kind hulp nodig heeft. De leerkracht monitort de gemaakte afspraken. De leerkracht heeft wekelijks contact met de ouders over de voortgang. Na twee weken wordt er geëvalueerd met ouders, het gepeste kind, de pester en de leerkracht.

Fase 2, stap 4:
Is het probleem na twee weken nog niet opgelost of is er geen zichtbare verbetering, dan wordt er deskundige hulp ingeschakeld, zoals de gezinsspecialist op school, externe deskundige, etc.
De gemaakte afspraken worden gemonitord door de leerkracht en de anti-pest coördinator van de gemaakte afspraken. De leerkracht spreekt een wekelijks contactmoment af met de ouders over de voortgang. Na 2 weken wordt er geëvalueerd met ouders, gepeste kind en leerkracht.

Fase 3, stap 1:
Is het probleem na twee weken nog niet opgelost of is er geen zichtbare verbetering, dan voeren de directie, de leerkracht en de anti-pest coördinator een vervolggesprek met de pester en de ouders
Ook volgen er in deze stap (pedagogische) strafmaatregelen.
De naam van de pester wordt in ESIS gezet. De leerkrachten, samen met de anti-pest coördinator, de directie en/of de IB-er en eventueel de gezinsspecialist en de ouders/verzorgers proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
Iedere week wordt geëvalueerd en worden de ouders op de hoogte gebracht van de stand van zaken.

Fase 3, stap 2:
Bij aanhoudend pestgedrag wordt de leerling tijdelijk in een andere klas of bij de directeur geplaatst. (Interne schorsing)

Fase 3, stap 3:
Mocht het pestgedrag niet gestopt zijn, dan volgt schorsing/verwijdering via directie.

Hoofdstuk 4 Adviezen

4.1 Adviezen voor de leerkracht: in gesprek met het gepeste kind

Het is belangrijk dat de leerkracht:

- De leerling en diens klacht serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- Luistert, vraagt en coacht.
- Medeleven toont.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaat welke oplossing het kind zelf wil.
- De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat.
- De sterke kanten van de leerling benadrukt.
- Praat met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermt. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4.2 Adviezen voor de leerkracht: in gesprek met de pester

Het is belangrijk dat de leerkracht:

- Luistert, vraagt en coacht.
- Goed luistert naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus neemt.
- Zoekt naar de reden van het pesten/ruzie maken.
- Laat inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laat aanbieden.
- In laat zien welke sterke kanten de gepeste heeft.
- Laat weten dat pesten verboden is in en om de school. School houdt zich aan deze regel.
- Straft als de leerling wel pest en beloont als de leerling zich aan de regels houdt.
- Het kind leert om niet direct kwaad te reageren, maar om eerst te vragen: ‘Is het je bedoeling dat ….’ .

4.3 Adviezen voor de ouders van de pester en/of gepeste leerling

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een teamsport of groepsactiviteit.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Laat uw kind meedoen aan een sociale vaardigheidstraining.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaken (problematische thuissituatie, voortdurend het gevoel het hebben buitengesloten te worden, voortdurend met elkaar de competitie aan te gaan, voortdurende strijd om macht in de klas) te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteedt extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage: Internetprotocol De Driemaster

Waarom een internetprotocol?

Een protocol is een lijst met afspraken die je met iemand maakt.

In een internetprotocol staan regels waar je je aan moet houden als je op school aan het internetten bent. We maken deze afspraken met elkaar om te voorkomen dat jij problemen krijgt door het gebruik van internet op school en om ervoor te zorgen dat internet leuk blijft.

1.
Op het internet gebruik je alleen je voornaam. Andere persoonlijke gegevens zoals foto's, achternaam, adres en telefoonnummer houd je voor jezelf. Dit geldt voor contacten die je hebt via internet, ook al lijkt hij/zij nog zo aardig.
Het adres en telefoonnummer van de school geef je alleen na toestemming van de juf of de meester.

2.
Je maakt via internet geen afspraken met onbekenden. De internetwereld is een 'schijnwereld'. Alles kan een verzinsel zijn. Wie zich voordoet als vrouw kan een man zijn. Wie zich voordoet als kind kan een volwassene zijn.
Voeg daarom niet zomaar iemand toe op je Facebook of spelprofiel, maar vraag het even aan je ouders. Zet je Facebook-pagina op privé. Zo maak je je Facebook alleen zichtbaar voor 'vrienden'.
Chatten, WhatAppen en Facebook is niet toegestaan op school.

3.
Downloaden van bestanden mag alleen met toestemming van de juf of de meester. Open geen onduidelijke e-mail bijlagen.

4.
Bij het gebruik van een zoekmachine, bijv. Google/Davindi, gebruik ik nooit zoekwoorden die te maken hebben met seks, discriminatie, geweld of grof taalgebruik.

5.
Als je op internet vervelende informatie tegenkomt, waarschuw je direct de juf of de meester.

6.
Aan de instellingen van de computer, bijv. achtergronden of screensavers, mag door jou niets worden veranderd. Zorg dat er een goede virus-scanner op de PC staat (Op school is dat al het geval). Laat je juf of meester weten wanneer de PC 'raar' doet.

7.
Printen doe je alleen met toestemming van de juf of de meester.

8.
Je gebruikt geen scheldwoorden als je een email verstuurt. Je antwoordt nooit op vervelende mailberichten die te maken hebben met seks, geweld, racisme of mensen die jou iets willen verkopen. Vervelende mails laat je aan je juf of meester zien, zodat zij actie kunnen ondernemen.

9.
Als je gepest of lastig gevallen wordt op het internet en je je ongemakkelijk of bedreigd voelt, praat er dan met iemand over. Ga dan naar je ouders, je leerkracht, een vriend of iemand anders die je vertrouwt. Erover praten is heel belangrijk. Het is niet jouw schuld en je hebt het niet zelf uitgelokt.

10.
Als je gepest wordt via internet, bewaar dan het materiaal. Bewaar alles waaruit blijkt dat je gepest wordt. Bewijs kan heel handig zijn bij het oplossen van het probleem.

Hoe blijft internetten leuk en veilig?
Pesten via het internet en via de e-mail is ontzettend laf! Praat ruzies uit op school en ruzie niet verder via het internet.
Neem scheldberichten niet serieus. Het beste is om niet op het bericht te reageren. Als de dader geen reactie krijgt, gaat de lol er uiteindelijk wel vanaf.